

TIGRINYA A1 – STANDARD LEVEL – PAPER 1
TIGRINIA A1 – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
TIGRINIA A1 – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Thursday 17 May 2001 (afternoon)

Jeudi 17 mai 2001 (après-midi)

Jueves 17 de mayo de 2001 (tarde)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a commentary on one passage only. It is not compulsory for you to respond directly to the guiding questions provided. However, you may use them if you wish.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- Ne pas ouvrir cette épreuve avant d'y être autorisé.
- Rédiger un commentaire sur un seul des passages. Le commentaire ne doit pas nécessairement répondre aux questions d'orientation fournies. Vous pouvez toutefois les utiliser si vous le désirez.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento. No es obligatorio responder directamente a las preguntas que se ofrecen a modo de guía. Sin embargo, puede usarlas si lo desea.

ብሐደ ካብዚ ዝኸተል ክፋል ጽሑፋት ርእይቶ ጽሑፍ።

1. (a)

“ኣብ ውላድኩም የሕልፎ..... መጽደቂኹም ይግበር...
ንግመታ ከምዚ እዋን ከኣ ብሓባር የውዕልና።”

ድሙቕ እልልታ።

እልልታ ክሳብ ዝሃድእ ኣብ ዝነበረ ሓጺር ግዜ፡ እተን
ኣርባዕተ መእድታት ብቕጽበት ተልዓላ። ነሳሰይቲ ስዋ መገዲ
ንምኽፋት ከኣ መእዲ በዓል ተወልደ ናብ ሓደ ጸገራ ክትከውን
ነይሩዋ። እታ ሓጺር ምክልባት ቆድያቶ። ካብ ትዕገብቲ ብዙሓት
ትኸውል ዝጸልመተት ኩርናዕ ጥራሕ ኣይኮነን ረኺቡ። ኣብ
ጥቓታ ኣባል ቀበሌ በራቂትን ‘ሊቀ መንበር’ ናይቲ ብስዎ
‘ፍርዲ ሸንጎ’ ዝፍለጥ ክፋሉን ዝኾነ በዓል ዓዱ፡ ኮፍ ክብል’ውን
ዕድል ኣጋጢምዎ።

ብዛዕባታ 33 ኣቢሉ ዝኸውን ናይ ብምሉኡ ቋሓይን
ቀበሌታት ብሓፈሻን፡ ብዛዕባታን ንዓሰርተው ሽዱሽተ ዓድታት
በራቂት ንምምሕዳር ተባሂሉ ብ1982 ዓ.ም ዝቈጸ ሰለስተ
ቀበሌታት ከኣ ብፍላይ ዝነበሮ ፍልጠት ኣዘዩ ሃሳስ ኢዩ። ንናይ
ተሓኤ ‘ሓሙሽተ ስርዒት’ ካብ ሱሩ ምሕዩ ዝተተኸለ ምምሕዳሩ
ምኻኑ ዘተሓትት ኣይኮነን። እዚ ዳሕረዋይ ግን ዝኾነ ተራ ሰባ
ክርድኦ ብዘይኸእል ሕልኸላኸት ዝተጠናነገ ምስጢር ኮይኑ ኢዩ
ዝረኣዮ። ‘ሓሙሽተ ስርዒት’ ንኣቦ መንበር፡ ጸጥታ፡ ኣቦ ኳደጌ
ተሓዚ ንብረት፡ ኣቦ ገረብ ሓቕፋ፡ ንሓሙሽተ ዓመት ተሰራሕጪ
ኢዩ - ተላልዩዎ ኸኣ። ቀበሌ ግን... እታ ቃል ንባዕላ’ውን ባዕደን
ትርጉም ኣልቦን ኢዩ - ንተወልደ።

እንታይነትን ኣሰራርሓን ናይተን ሰለስተ ቀበሌታት
በራቂት - ቀበሌ ቤት ንጉሱ፡ ቀበሌ ማይ ንሃዩግ፡ ቀበሌ ዓዲ ሸረታይ
- ዝጋርዶ ሓደ ጉዳይ ኣሎ። ኣባላቱ ‘ናይ መንግስቲ ተጸዋዕቲ’
ዝብል ‘ክቡር’ ስም ሒዞም ክነሶም፡ ጥር ትብል ስርናይ’ውን
ኣይወሃቡን ኢዮም። ኣባል ቀበሌ ምኻን ጥራሕ ስርናይ
ኣየብልዕን’ዩ። ን90 ኪሎ ስርናይ ዘቋናጽብ ካልእ እትዋት ከም
ዘለዎም ግን ኣይዘንገቦን። ጉቦ ርሐም ምኻና ይርዳእ ኢዩ።

ዓናጉለ፡ ቤት ንጉስ፡ ዓቢ ዓዲ፡ ዓዲ ቀልቀል፡

፡ ዓዲ እርዮ፡ ዓዲ ስጉዲን ዓድ ዛርበንን አብ ቀበሌ ቤት ንጉስ፡ ማይ ንሃዩ፡ ዓዲ ዝማት ክፍሉ፡ ዓዲ ሓየትን ዓዲ ባርውትን አብ ቀበሌ ማይ ንሃዩ፡ ዓዲ ሽረታይ፡ ዓዲ ብርህትን ዓዲ ባሕሮን ከአ አብ ቀበሌ ዓዲ ሽረታይ ከም ዝጥርነፉ ብምፍላጡ ጥራሕ ዝረኸቦ ዕግበት አይነበረን። ብዛዕባ አሰራርሓኡ ክግደስ ዝጀመረ ጽሕሪ ሞት ነባይ ሓዉ ኢዩ። ይዕበ ይንኣስ፡ ዝኾነ ተገፊዐ ዝብል ሰብ አብ ቅድሚኡም ክቐርብ አለዎ። ንክምዚኡም ዝመሰሉ ጉዳያት ዝምልከት 'ፍርዲ ሸንጎ' ኢዩ። እቶም ዝተረፉ ዓሰርተው ሓምሽተ አባላት ቀበሌ'ውን ነናቶም መብልዒ እንጌራ ከም ዘለዎም አቃሊቡ አሎ። እቲ ብስም 'ተሓዚ ንብረት' ዝፍለጥ ከፋሉ፡ ዝዓም ዕማም ንዕኡ ጋህዲ አይኮነን። ብ'ስራ አስከያጅን' ጭጥጥር ኮሚተ'ን ዝፍለጡ ክፋላቱ ዘነጽር ብርሃን'ውን ዋግ ዋጎ ኢዩ። እቲ ቀዳማይ፡ ንሰፈር ጢሳ ዝኸውን መሬት ክዕድል፡ እቲ ሕረዋይ ከአ ሓላው ጸጥታ ምኃኑ ክንገረሉ ርእዩን ሰሚዑን። ዝለለሰኦም ዘዋሰብ ናይ ስራሕ ልምዲ'ኳ እንተ ዘይተረድኦ ዝለለሰኦም አብ ሓደ ምድብ ዝጉጅሎም ብሮት ንምርአይ ጸገም ኣይነበሮን - ጉቡ።

“ወዮ ናይ ወይዘር ጉዳይስ አብ ምንታይ በጽሐ፤”
“ብተ ተወልደ። እናሞቐ ዝኸይድ ዝነበረ ናይ የማነ ጸጋሙ ጳጳስን አቀባቢሉ ዝሰተየን ክልተ ዋንጫ ጉዕሸን ቅሩብ የጭቑኑኝ ንክብል ሓጊዙዎ ነበረ።

“ወይዘር፤ ወይዘር ኢልካ፤” ተሰልበጦ ንሓሙሽተ ዓመታ አብ ቀበሌ ማይ ንሃዩ፡ 'ፍርዲ ሸንጎ' ብ'ሊቀ መንበርነት' ዝገለጸ ወዲ ዓዱ።

“ወይዘር ዓል ሻለቃ ገረንችኤል።”

“አ-ሃ!” በለ፡ በታ ዋንጫ ዘይሓዘት ናጻ ኢዱ ሰለፉ

“መሰኸቲ ማይ-ምነ ኤርትራዊት ዛንታ”

ብ ሚኪኤል አዶናይ፤ ቤት ማሕተም ቀይሕ ባሕሪ 1998

- አብቲ እዋንቲ ንዝነበረ ህሉው ኩነታት ኤርትራ ገሚትካ/ኪ፡ እቲ ደራሲ ዞባዊ ላህጃ/ልሳንን ባዕዳዊ ቃላትን ምጥቃሙ ርእይቶኻ ግለጽ።
- ንሓደ ከርሰ-ነገር ናይዚ ጽሑፍ ምስቲ 'ቀበሌ' ዝብል አምር አዛሚድካ/ኪ አብርህ/ሂ።
- አብዛ ክፋል ድርሰቱ፡ እቲ ጸሓፊ ከመይ ጌሩ'ዩ ተወልደ ነቲ ጉዳይ ንኛ ከም ዝኾነ ጌሩ ዘቐረቦ?

1. (b)

ኃ ገ ን ዘ ብ

እነ ገንዘብ ኢየ ሐያል ናይ ሐያላት
 ምስ ዓሻ እዕሹ አጥፍኦ ውሁላት
 ምስ ለባም እድምስስ ናይ ጸገም ጉልላት
 ብኸፈይ እእርም ብዙሐት አመላት
 ክፈትሕ እነብር ናይ ዓለም ግድላት

ዓበይቲ ናእሽቱ ፍጡራት ዝኸቡ
 ነጋውስ ጸሐፍቲ ሐረስቶት ጀጋኑ
 ጸዓዱ ጸለምቲ ሰብ ጥበብ ደያኑ
 ብዙሐት አለጢ አባይ ዝአመኑ
 ብላሽ ይዓቕሩኒ ካብ ሞት ንዘይድሕኑ፡

ካብ ኩሉም ማዕድናት ብሰባት ተሐርየ
 ሞያይ ወርቂ ኢየ ካብ ሐመድ ተእርየ
 ካብ መሬት ፈሊሔ ጸርየ ተመምየ
 ምሐዝ ይሐዙኒ ጽኑዕ ዋሕስ ኢየ
 ነዊሕ ግን አይጸንሕን እመልቕሂ ተጠውየ፡

ደቂ ሰብ ባዕላቶም ምስኪ ኩሉ ክብሮም
 መታን ክሰርሐሉም ዘትዮም መኪሮም
 ነዚ ጉይታ ኩይነ ዘድክሞም ዘጽዕሮም
 ንዓይ አውጽኡኒ ካብ መሬት ፍሒሮም፡

አብ ገሊኡ ሳጹን ኩድጭ ተቐሚጠ
 ክቕንዞ እውዕል አእዳወዖ ጨቢጠ
 ፍንሕንሕ ከይብል ገለ ተጸቂጠ
 ድሕሪ ነዊሕ ጊዜ ሕጄይ ብዝተቐልጠ
 ሐዲጉኒ ይመውት ጥቕመይ ከይፈለጠ፡

ንዓይ ኪደልዩታ ብዙሐት ጠፊአም
 አብ ርሑቕ ቦታታት ከይዶም ተደፊአም
 ብእምብዛ ድኻም ሓሚቕም ከፊአም
 ካብ ሓው ይኸወሉ ነፍሳቶም ጸሊአም
 ይነብሩታ ኢዮም ካብ ሰብ ትሐቢአም፡

ግና ደጋጊሞም አጥፊአም ግዚአም
 ሃሰስ ምስ ዝብሉኒ ክኸውን ምሳአም
 ተስፋ ብዘይ ምቕራጽ ህይወቶም ሰዊአም
 ድኽም ድሕሪ ምጽናሕ በቲኹም ናብራአም
 ድሐር ይረኽቡኒ እኸውን ጸማአም፡

ገሊአም አለጢ ዝደራብዩኒ
 ንነፍሶም ጸሊአም ንዓይ ዘሕጉሉኒ
 አብ ዘይፈትዎ ቦታ ዝበታትኑኒ

፳፮

ብጉስጢ ወቐዖም ምስ ዘበርሩኒ
 ዳሕራይ ከይምለሶም ሕርሚ ትኸነኒ፡

እንተመጽዊትካኒ ናብ ድኻ ናብ ጽጉም
 ከውጽኦካ ኢየ ካብ ጸላም ካብ ህጉም፡

አብ ሰማይ ሰሪሔ ሐደ ዓቢ ህንጻ
 ከንብረካ ኢየ ብምቕት ብናጸ፡

(አስረስ ተሰማ፡)

- አብ መንጎ አዘንታዊ ቀዳማይ ሰብን እቶም ሰባትን ዘሎ ዝምድና አማዕብል።
 - አብቲ ግጥሚ አዝዩ አገዳሲ ሓሳባት እትግምቶ ምስ ርእይቶታት ግለጽ።
 - አብነታት ናይዚ ግጥሚ፡ ቦቲ ገጣሚ ዝተዘውተረ ፍሉይ ብልሓታት ጥቕስ።
 - ብዛዕባ ናይዚ ግጥሚ አቀራርጻ ርእይቶ ሃብ።
-